

ZČU zahájila výzkum modernizace v Melanésii

20.2.2023 - Veronika Hásová | Západočeská univerzita v Plzni

Sociologové z Fakulty filozofické Západočeské univerzity zahájili pracovní projekt Multisited sociology, jehož součástí je také terénní výzkum v oblasti Melanésie. Z šetření v provincii Východní Sepik v Papui Nové Guineji se v únoru vrátil profesor Dušan Lužný z katedry sociologie, který ke své cestě řekl: „S kolegy z Univerzity Karlovy a Univerzity Jana Evangelisty Purkyně jsme se po několika letech vrátili do oblasti Středního a Východního Sepiku, kde jsme pokračovali ve studiu proměn lokálních tradic, ke kterým zde dochází pod vlivem globalizace, zvláště pak christianizace a turismu.“

Sociologie se tradičně věnovala studiu západních moderních společností a studium takzvaných tradičních kultur v různých částech světa přenechávala kulturní antropologii. Poté, co antropologové začali intenzivněji studovat „domácí“ společnosti, tedy sociologové realizují výzkumy často i v exotických zemích.

Výzkumný tým profesora Lužného ujel na vodním toku více jak 370 km v dřevěné kánoi a navštívil několik vesnic na řekách Sepik a Keram a jezerech Chambri. Šetření se zaměřilo na dvě vzájemně propojená témata, tím prvním byly dopady turismu, ale i jeho zhroucení v důsledku covidové pandemie. „V některých osadách nám říkali, že jsme první po třech letech, kteří k nim přijeli,“ komentuje Lužný. Druhým tématem pak byla proměna lokální tradice řezbářství, protože tato oblast je známa novými výrobky: „Lokální řezbáři začali před časem vyrábět tzv. storyboards, které pak prodávali turistům. Tyto nové výrobky jsou dnes celosvětově známé a prodávají se i například na eBay. Přitom nejde o součást původní tradice. To ale turisté, ani nakupující na elektronických dražbách nevědí.“ Podle Lužného jde o zcela unikátní téma, kterému se odborně na světě doposud nikdo nevěnuje.

Výzkum může přispět k vysvětlení globálních vazeb, které propojují zdánlivě izolované komunity, třeba právě na Papui Nové Guineji, s naším světem. Může také pomoci vysvětlit a lépe pochopit společnost, ve které žijeme.

„V globalizovaném světě není možné žít v přesvědčení, že můžeme zkoumat jednu národní společnost, například tu českou, nebo jedno lokální společenství, například Plzeňsko. Je nutné zkoumat určité téma na různých místech, která jsou v různých částech planety, a zkoumat dané téma komparativně a v globálních souvislostech,“ pokračuje profesor Lužný a uzavírá: „Sociologie se musí otevřít i jiným disciplínám, od antropologie po neurovědu, a také musí otevřít nová výzkumná pole. K tomu nezbytně patří i empirické výzkumy v různých částech planety.“

<https://info.zcu.cz/clanek.jsp?id=5117>